

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (Privatization) มีมาตั้งแต่สมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ จากการเกิดสภาวะทางการเงิน การคลังของรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง จนเป็นผลทำให้รัฐบาลเห็นความสำคัญในนโยบายเสรีนิยม โดยให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุน (พิพัฒน์ ไทยอารี และ วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ, 2532, น. 879) การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่กระทำภายใต้คำแนะนำของธนาคารโลก (World Bank) จึงโดยกำหนดนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2505-2509)

แนวคิดการแปรรูปรัฐวิสาหกิจได้รับความสนใจอีกครั้งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ที่ไม่ได้เน้นเฉพาะรัฐวิสาหกิจอุตสาหกรรม (พิพัฒน์ ไทยอารี, 2530, น. 1-2) แต่กำหนดไว้ว่า “รัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการไม่ได้ผลเท่าที่ควร โดยไม่มีสาเหตุอันสมควรก็จะพิจารณายกเลิก แปรสภาพหรือจำหน่ายไป”

ในช่วงรัฐบาล พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (ปี พ.ศ. 2523-2531) คณะรัฐมนตรีมีมติเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 ในเดือนมิถุนายน 2527 คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเห็นชอบตามข้อเสนอของคณะกรรมการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน เกี่ยวกับนโยบายรัฐวิสาหกิจ เรื่องการยุบเลิกแปรสภาพ การจำหน่ายรัฐวิสาหกิจสำหรับรัฐวิสาหกิจที่ยังไม่สามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์อย่างมี ประสิทธิภาพหรือรัฐวิสาหกิจใดที่จะไม่ได้คงสภาพเป็นรัฐวิสาหกิจต่อไป โดยรัฐบาลจะพิจารณายุบเลิกหรือแปรสภาพ โดยวิธีการโอนขายหุ้นบางส่วนให้แก่เอกชน หรือให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการหรือจำหน่ายรัฐวิสาหกิจนั้นต่อไป

ครั้งที่ 2 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2528 มีมติคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจที่จะต้องเร่งรัดเสริมมาตรการปรับค่าเงินบาท ก็ได้ยืนยันเห็นชอบในนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการแปรสภาพรัฐวิสาหกิจสู่เอกชน โดยพิจารณาความเหมาะสมเป็นกรณี ๆ ไปและให้ทุกกระทรวงที่มีรัฐวิสาหกิจในสังกัดเสนอวิธีการที่จะให้รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งเข้าร่วมกับภาคเอกชน ด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ

2.1 ขายหุ้นรัฐวิสาหกิจ

2.2 สัมปทาน หรือให้เอกชนเข้าร่วมในการประกอบกิจการบางส่วน

2.3 การให้เอกชนร่วมทุน โดยเสนอวิธีการต่อสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลังภายใน 2 เดือน

2.4 การให้ขาย ยุบเลิก แปรสภาพรัฐวิสาหกิจ เป็นนโยบายที่รัฐบาลมีมาแน่นอนแล้วสมควรดำเนินการต่อไปโดยพิจารณาเป็นกรณีไป

2.5 จำหน่ายหุ้นของกิจการเอกชนที่รัฐบาลถืออยู่

2.6 จัดตั้งกองทุนพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อหารายได้เป็นกองทุนสำหรับใช้จ่ายกับรัฐวิสาหกิจที่มีความจำเป็น

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและมติคณะรัฐมนตรี ข้างต้นจะเห็นได้ว่า รัฐบาลมีนโยบายแน่นอนในการที่จะดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีสาเหตุจากการที่รัฐวิสาหกิจขาดทุน ทำให้เป็นภาระแก่รัฐบาลในด้านการเงิน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) มีแนวททางยืนยันการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชัดเจน กล่าวคือ มีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างและขั้นตอนการบริหารงานในรัฐวิสาหกิจให้เป็นเชิงธุรกิจมากขึ้น และส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารรัฐวิสาหกิจ (วรเดช จันทรวงศ์, 2535, น. 21)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ได้กำหนดรูปแบบในการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในการร่วมพัฒนารัฐวิสาหกิจ (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2543, น. 39-40) ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาดำเนินการในกิจการ ซึ่งเดิมรัฐทำในลักษณะผูกขาด แต่เพียงผู้เดียว

2. การร่วมทุนกับเอกชน

3. การทำสัญญาว่าจ้างเอกชนเพื่อดำเนินกิจกรรมบางอย่างของรัฐวิสาหกิจ หรือทำสัญญาจ้างเอกชนมาบริหารงานของรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนการเปิดโอกาสให้เอกชนมาลงทุนและบริหารงานในโครงการใหม่ ๆ ของรัฐวิสาหกิจ โดยมีเงื่อนไขให้ทำการโอนสิทธิ์ให้กับรัฐเมื่อสิ้นสุดสัญญา (BOT : Build-Operate-Transfer)

4. การกระจายหุ้นบางส่วนหรือทั้งหมดออกขายให้สาธารณชนในตลาดหลักทรัพย์ หรือการตกลงขายหุ้นให้กับพนักงาน/เอกชนโดยตรง โดยไม่ผ่านตลาดหลักทรัพย์

ในการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในรัฐวิสาหกิจแห่งใดแห่งหนึ่งนั้นสามารถนำเอาวิธีการดังกล่าวข้างต้นมาใช้ร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้านต่าง ๆ ได้ อย่างไรก็ตาม การที่จะเลือกใช้วิธีใดจำเป็นต้องมีการศึกษาอย่างรอบคอบและกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนให้ชัดเจนโปร่งใส โดยองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง

ในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยประสบกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ รัฐบาลได้ขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund หรือ IMF) และธนาคารโลก โดยใช้การแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นเงื่อนไขหนึ่งในหนังสือแจ้งความจำนงขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงินจาก IMF ฉบับที่ 1-7 ซึ่งในฉบับที่ 5 (25 สิงหาคม 2541) ปรากฏเรื่อง กลยุทธ์การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (แล ดิลกวิทยรัตน์, 2543, น. 68-69) จุดมุ่งหมายของการแปรรูปปรากฏชัดเจนอีกครั้งตามที่คณะรัฐมนตรีชุดนายชวน หลีกภัย ได้อนุมัติหลักการใช้รายได้จากการแปรรูปดังนี้

1. สำหรับรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังเป็นเจ้าของให้นำครึ่งหนึ่งของรายได้ไปใช้ในโครงการเพื่อสังคม และที่เหลืออีกครึ่งหนึ่งให้นำฝากเพื่อลดภาระหนี้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

2. สำหรับบริษัทในเครือรัฐวิสาหกิจ ให้จัดสัดส่วนหนึ่งเพื่อการลงทุนของรัฐวิสาหกิจเพื่อนำเข้ากองทุนสวัสดิการลูกจ้าง เงินส่วนที่เหลือให้แบ่งครึ่งเพื่อนำไปใช้ในโครงการเพื่อสังคมและให้นำฝากเพื่อลดภาระหนี้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

การดำเนินนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของรัฐบาลไทยเป็นไปท่ามกลางการต่อต้านและคัดค้านการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยมีสภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจที่มีสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์เป็นแกนนำและมีแนวร่วมจากภาคเอกชนช่วยสนับสนุน และถึงแม้จะเกิดกระแสการต่อต้านและคัดค้านการแปรรูป รัฐบาลยังพยายามผลักดันให้เกิดการแปรรูปอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามข้อตกลงกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศและเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้าและบริการรวมถึงบริการด้านโทรคมนาคมในปี พ.ศ. 2549 ตามสิทธิกรณีต่อองค์การการค้าโลก (World Trade Organization หรือ WTO) ที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2537 อันดับที่ 59 และมีสถานะเป็นสมาชิกก่อตั้ง

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ หลาย ๆ ด้าน ทั้งต่อองค์กรและพนักงานรัฐวิสาหกิจ เช่น ความมั่นคงในการทำงาน สวัสดิการ สิทธิประโยชน์ แนวโน้มของการถูกเลิกจ้าง กรณีศึกษาจาก บริษัท ทีไอที คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ที่มีพนักงาน/ลูกจ้างเกินกรอบสำหรับการดำเนินกิจการในทางธุรกิจ

จำนวนมาก จึงต้องมีโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด พนักงานบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด ต้องเสียภาษีสวัสดิการจากเดิมที่ไม่เคยต้องเสียภาษีบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ต้องลดการลงทุนขององค์กรและลดการทำงานล่วงเวลา การเรียกพนักงาน/ลูกจ้างมาทำงานในวันหยุด ซึ่งเดิมไม่เคยเกิดขึ้น องค์กรต้องแปลงสภาพเป็นบริษัท และต้องมีการกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์และการขายหุ้นให้สาธารณชน ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการและการให้บริการในรูปแบบเชิงธุรกิจเอกชน ซึ่งส่งผลต่อรูปแบบกำไรและมูลค่าหุ้นของบริษัท พนักงานจะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ทัศนคติ โดยสภาพที่ยังไม่เคยชินรวมทั้งต้องพัฒนาคุณภาพการทำงานให้ทัดเทียมกับเอกชน

จากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจทำให้เกิดผลกระทบต่อพนักงานและองค์กรสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นองค์กรที่มีภารกิจในการปกป้อง ค้ำครอง และแสวงหาผลประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้างของสมาชิกและพนักงานยอมได้ผลกระทบเช่นเดียวกันสหภาพแรงงานต้องปรับบทบาทของสหภาพแรงงานให้สอดคล้องกับผลกระทบที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญที่สหภาพแรงงานจะต้องดำเนินการ รวมทั้งการสร้างเชื่อมั่นต่อสมาชิกของสหภาพและความสามารถขององค์กร ซึ่งบทบาทของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ กสท. ต่อองค์กร สมาชิกและสังคม เป็นที่ยอมรับต่อสมาชิก พนักงาน รวมทั้งฝ่ายบริหาร และก่อนการแปรรูป กสท. ได้ออกกรณรงค์ สร้างความเข้าใจกับสมาชิกและพนักงานทั่วประเทศถึงความจำเป็นและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการปรับสภาพการทำงานต่อการแข่งขันกับภาคเอกชน รวมทั้งการสร้างเชื่อมั่นในเรื่องสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ หลังการแปรรูปต้องเหมือนเดิม จากการตกลงกับรัฐบาล

ดังนั้น ภารกิจตอนนโยบายของสหภาพแรงงานหลังการแปรรูปจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะตอบสนองความต้องการของสมาชิก พนักงาน ในการรักษาสิทธิประโยชน์ และปกป้ององค์กรรวมทั้งการเข้าร่วมสร้างความเข้มแข็งของการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง

สำหรับบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่เกิดขึ้นจากการแปรรูปการสื่อสารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2546 เพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้าและบริการด้านโทรคมนาคมในปี พ.ศ. 2549 กิจการไปรษณีย์ในการสื่อสารแห่งประเทศไทย ขาดทุนโดยตลอดต้องอาศัยเงินกำไรของทางด้านการกิจการโทรคมนาคมมาช่วยเหลือ เนื่องจากกิจการไปรษณีย์เป็นบริการพื้นฐานเพื่อสังคม หลังการแปรรูปอาจจะต้องเกิดผลกระทบ เช่น ลดจำนวนที่ทำการไปรษณีย์ ปรับราคาค่าบริการให้สูงขึ้น ปรับเวลาการทำงาน ลดจำนวนพนักงานในแต่ละที่ทำการไปรษณีย์ ประสาร ฤทธิมนตรี (2545, น. 50-51) ที่พบว่าเป็นไปในแนวทางใกล้เคียงกันกรณีศึกษาการแปรรูปกิจการไปรษณีย์ของต่างประเทศ (ตารางที่ 1.1)

ก่อนการแปรรูปการสื่อสารแห่งประเทศไทย รัฐบาลได้อนุมัติเงินจำนวน 3,470 ล้านบาท ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 23 กรกฎาคม 2545 เพื่ออนุมัติให้ ทศท. และ กสท. แยกกันจดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชน จำกัด และกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่มีการจัดตั้งบริษัท รวมนทุน จำกัด (Holding Company) โดยในส่วนของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด นั้น ให้รัฐบาลเป็นผู้จัดสรรวงเงินอุดหนุนให้ทั้งหมดระหว่าง ปี 2546-2549 จำนวน 3,470 ล้านบาท โดยแยกเป็นรายปี ดังนี้ ปี 2546 จำนวน 1,900 ล้านบาท ปี 2547 จำนวน 1,000 ล้านบาท ปี 2548 จำนวน 400 ล้านบาท ปี 2549 จำนวน 170 ล้านบาท

การให้เงินสนับสนุนเป็นไปเพื่อทดแทนในส่วนที่กิจการไปรษณีย์เกิดภาวะขาดทุนเพื่อให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สามารถเลี้ยงตัวเองได้ในปี 2549 แต่ในทางกลับกันหลังจากการแปรรูปบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สามารถทำกำไรและเลี้ยงตัวเองได้ โดยไม่ต้องใช้เงินอุดหนุนจากรัฐบาล (แผนภูมิที่ 1.1) จากการพัฒนาคุณภาพการทำงานของพนักงาน/ลูกจ้าง การเพิ่มอัตราค่าบริการและการเปิดการให้บริการทางธุรกิจเพิ่มขึ้น ทั้งนี้สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด นับเป็นองค์กรที่มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ตามนโยบายที่วางไว้ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจส่งผลกระทบต่อบทบาทของสหภาพแรงงาน ซึ่งมีหน้าที่ที่ต้องความรับผิดชอบต่อลูกจ้างเป็นอันดับแรก ๆ และรับผิดชอบต่อนายจ้างเป็นความสำคัญอันดับต่อมา สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องที่สหภาพแรงงานต้องพิจารณา โดยหลักการแล้วก็คือ ผลประโยชน์ของลูกจ้าง ไม่ว่าจะเป็นค่าจ้าง สวัสดิการ หรือผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ได้มาจากนายจ้างซึ่งหากจะเปรียบเทียบก็เสมือนนายจ้างเป็นต้นไม้ที่ให้ดอกให้ผลเก็บกิน เจ้าของก็คือสหภาพแรงงานที่จะต้องหมั่นรดน้ำพรวนดินใส่ปุ๋ยให้ต้นไม้เจริญงอกงาม สามารถที่จะเก็บดอกผลต่อไปได้ (นิคม จันทรวีฑูร, 2510) ภารกิจของ สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ที่ต้องดำเนินนโยบายในการบริหารงานเพื่อให้พนักงานองค์กรและสหภาพแรงงานเจริญก้าวหน้าหลังจากการแปรรูปจึงเป็นเรื่องที่น่ายกย่อง

ตารางที่ 1.1

การบริหารจัดการการแปรรูปกิจการไปรษณีย์ของต่างประเทศ

ประเทศ	การบริหารจัดการ
อังกฤษ	มีเคาน์เตอร์บริการของธนาคารในที่ทำกรไปรษณีย์
	ขายหุ้น 51% ให้แก่สาธารณชน
	ปรับราคาการบริการให้สูงขึ้น
	มีการจัดการแบ่งประเภทของจดหมายออกเป็นชั้นต่าง ๆ เช่น First Class Second Class
	เพิ่มความเร็วในการจัดส่งจดหมาย และพัสดุภัณฑ์
	ลดจำนวนที่ทำกรไปรษณีย์ในระยะเวลา 5 ปี
	ลดจำนวนเคาน์เตอร์บริการลงในระยะเวลา 5 ปี
	ลดจำนวนพนักงานในแต่ละที่ทำกรไปรษณีย์
	มีการจัดแบ่งการบริการออกเป็นการบริการที่ใช้เวลาไม่เกิน 5 นาที ซึ่งต่อมา ได้ตั้งเป้าหมายบริการใหม่เป็นไม่เกิน 2 นาที และการบริการที่ใช้เวลาไม่เกิน 30 วินาที
	เพิ่มบริการรับฝาก ถอนเงินให้มากขึ้น
สหรัฐอเมริกา	ปรับราคาแสดมปีให้สูงขึ้น
	ปรับราคาการบริการให้สูงขึ้น
	การระดมทุนจากตลาดหลักทรัพย์โดยการเปิดขายหุ้นให้กับสาธารณชน
	ลดจำนวนที่ทำกรไปรษณีย์
	ลดจำนวนพนักงานในแต่ละที่ทำกรไปรษณีย์
	เพิ่มบริการรับฝาก ถอนเงินให้มากขึ้น
เดนมาร์ก	เปิดทำกรในวันเสาร์ถึง 14.00 น.
	มีบริการแลกเงิน และบริการทางธนาคาร
	ลดจำนวนที่ทำกรไปรษณีย์
	ลดจำนวนพนักงานในแต่ละที่ทำกรไปรษณีย์
	เพิ่มบริการรับฝาก ถอนเงินให้มากขึ้น

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ประเทศ	การบริหารการจัดการ
สวีเดน	เข้าตลาดหลักทรัพย์เพื่อขายหุ้น
	ลดจำนวนที่ทำการไปรษณีย์
	ลดจำนวนพนักงานในแต่ละที่ทำการไปรษณีย์
	เพิ่มบริการรับฝาก ถอนเงินให้มากขึ้น
	ปรับราคาการบริการให้สูงขึ้น
เนเธอร์แลนด์	รัฐบาลถือหุ้น 55% ในช่วงแรกที่มีการแปรรูป
	รัฐบาลขายหุ้นทั้งหมด 55% ให้กับสาธารณชนในปี 1996
	ปรับราคาการบริการให้สูงขึ้น
	เพิ่มความเร็วในการจัดส่งจดหมาย และพัสดุภัณฑ์
	มีการเพิ่มการให้บริการรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น เช่น การรับฝากถอนเงิน
เยอรมนี	จัดตั้งเป็นบริษัทมหาชน Postdienst Public Company เข้าตลาดหลักทรัพย์ เพื่อขายหุ้นให้กับสาธารณชน
	ปรับราคาการบริการให้สูงขึ้น
	ทุกที่ทำการไปรษณีย์หลักมีเคาน์เตอร์บริการเฉพาะธนาคาร (Post Bank)
	ส่วนงานให้บริการไปรษณีย์มีการให้บริการเฉพาะจดหมายและรับส่งพัสดุภัณฑ์
	มีสาขาให้บริการไปรษณีย์ในทุกอำเภอ ทุกเมือง และทุกหมู่บ้าน
	ขยายเวลาการให้บริการ โดยเฉพาะที่ทำการไปรษณีย์หลัก
	ให้บริการในเวลากลางคืน โดยเฉพาะที่ทำการไปรษณีย์หลัก
	ให้บริการในวันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ โดยเฉพาะที่ทำการไปรษณีย์หลัก
	กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการปรับปรุงการจ้างงาน และกำหนดโทษสูงในกรณีเลิกจ้าง

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

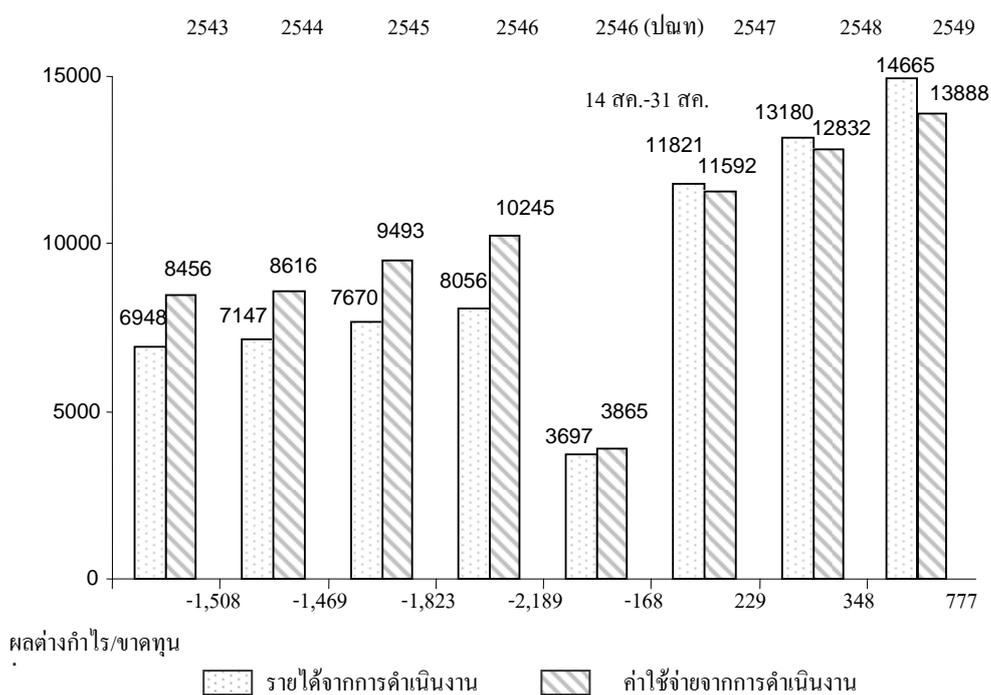
ประเทศ	การบริหารการจัดการ
ญี่ปุ่น	เพิ่มบริการเปิดบัญชีออมทรัพย์สำหรับฝาก ถอนเงิน โอนเงิน
	ให้บริการ ATM เงินกู้ เช็คเดินทาง การชำระค่าสาธารณูปโภค
	บริการประกันภัย
	แบ่งประเภทจุดหมายและพัสดุอย่างหลากหลาย
	การบริการในวันอาทิตย์ และวันหยุด
	การมีเคาน์เตอร์บริการตลอด 24 ชั่วโมง
	การบริการส่งจุดหมายระหว่างประเทศตลอด 365 วัน

ที่มา: ความคิดเห็นของพนักงานไปรษณีย์ต่อการแปรรูปกิจการไปรษณีย์ (น. 50-51), โดย
 ประสาร ฤทธิมนตรี, 2545, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี,
 โครงการบัณฑิตศึกษา, สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา.

แผนภูมิที่ 1.1

ผลประกอบการปี 2549 ของ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

ภายหลังการแปลงสภาพและจัดตั้งบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สถานะผลประกอบการได้ปรับตัวดีขึ้นและเริ่มมีผลกำไรจากการดำเนินกิจการในปี 2549 ดังแผนภูมิ

ที่มา: สรร.ปณท, โดย สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด, 2550, เอกสารประกอบการสัมมนาเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2550, โรงแรมราชศุภมิตร, จังหวัดกาญจนบุรี (อัดสำเนา).

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสหภาพแรงงานต่อภารกิจของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ในปัจจุบัน ในประเด็น
  - 1.1 ภารกิจการพัฒนาขบวนการแรงงาน
  - 1.2 ภารกิจในสถานประกอบการ
  - 1.3 ภารกิจต่อสมาชิก
  - 1.4 ภารกิจต่อสังคม
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติภารกิจของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หลังการแปรรูป
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความคาดหวังของประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ฝ่ายบริหาร ที่ปรึกษาด้านแรงงาน และนักวิชาการด้านแรงงาน ที่มีต่อภารกิจในอนาคตของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด
4. เพื่อนำเสนอนโยบายของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ที่ควรจะเป็นในอนาคต

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาค้นคว้า ความคิดเห็น ของกรรมการบริหารสหภาพแรงงานสมาชิก ต่อภารกิจของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หลังการแปรรูปจากการสื่อสารแห่งประเทศไทย ความคิดเห็น และความคาดหวังของประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ฝ่ายบริหาร ที่ปรึกษาด้านแรงงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และนักวิชาการด้านแรงงาน ต่อการดำเนินภารกิจของสหภาพแรงงานที่ยั่งยืนในอนาคต โดยรวบรวมปัญหาและอุปสรรค ของภารกิจในปัจจุบัน เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ สมาชิกของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ณ วันที่ 15 พฤศจิกายน 2549)

ส่วนผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ฝ่ายบริหาร ที่ปรึกษาด้านแรงงานและนักวิชาการด้านแรงงาน

นิยามเชิงปฏิบัติการ

สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง สหภาพแรงงานในบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ที่จัดตั้งขึ้นบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัดตาม พ.ร.บ. แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543

ภารกิจของสหภาพแรงงาน หมายถึง งานที่จำต้องกระทำตามข้อบังคับ และบทบาทของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจบริษัทไปรษณีย์ไทยจำกัดที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรและสมาชิก ประกอบด้วย

1. ภารกิจการพัฒนาขบวนการแรงงาน
2. ภารกิจในสถานประกอบการ
3. ภารกิจต่อสมาชิก
4. ภารกิจต่อสังคม

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจหมายถึงการเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของกิจการรัฐวิสาหกิจจากรัฐบาลบางส่วนหรือทั้งหมดไปสู่เอกชน เป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์และขายหุ้นกับสาธารณชน

พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ หมายถึง พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกให้แก่รัฐวิสาหกิจที่ยังไม่มีสถานะเป็นบริษัท ให้แปลงเป็นบริษัทได้โดยรวดเร็วและเป็นไปตามขั้นตอน